

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Conferentiæ Theologico Morales

Compendiosè propositæ ac breviter resolutæ Ad Usum Directorum
Conferentiarum Hebdomadalium ... DD. Parochorum, Curatorum,
Confessariorúmque omnium

Ex Materia De Actibus Humanis Excerptarum

Sargar, Elisaeus

Augustæ Vindelicorum, 1720

Conferentia CII. De delectationibus morosis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41214

rem? R. Si maritus significat *affectum antecedentem* ad divinam voluntatem, quia scilicet vellet Deum velle uxorem mori, idem erit, ac optare ipsam mortem uxoris; ideoque, si injustè, peccaturum mortaliter; si verò significat *affectum solum consequentem* ad voluntatem divinam: quòd nimirum postquam Deus voluisset uxorem mori, cum gaudio vellet voluntatem suam conformare cum divinitate de se actus optimus est, secluso tamen omni maligno affectu in uxorem, & complacentia de malo ipsius. Atque hoc omnino securum est, si uxor cara sit, suspectum valde, si sit exosa. Ut notat Sanch. l. 1. moral. c. 2. n. 29.

CONFERENCE CII.

De delectationibus morosis.

198. **D**electatio morosa propriè est *simplex complacentia voluntaria de re illicita, sine intentione eam opere implendi*: dicitur autem *morosa*, non propter mora temporis, cum fieri possit in instanti, sed ab immoratione consensùs, quia nimirum voluntas libero consensu in solo motu delectationis circa opus cogitatum immoratur & acquiescit, absque intentione ulterius tendendi in opus ipsum.

RESOLUTIO: Omnis delectatio morosa, voluntaria ac absoluta de re cogitata formaliter mala, est peccatum pro ratione materiæ mortale vel veniale. Est communis D. Thom. 1. 2. q. 74. a. 8. Sanch. Less. Sanch. Layman. Marchant. aliorumque Patrit. hic n. 22.

Dicitur I. Est peccatum. Patet ex Script. ad Galat. 5. Manifesta sunt opera carnis, quæ sunt fornicatio,

ditia, impudicitia &c. Certum autem est delectationem morosam veneream esse immunditiam & impudicitiam cordis: ergo est inter illa peccata, de quibus ibidem dicitur: *Qui talia agunt, regnum Dei non possidebunt*: & docet perspicue S. Augustinus l. 12. de Trinit. c. 12. *Totus homo damnabitur, nisi hæc, quæ sine voluntate operandi, sed tamen cum voluntate animum talibus oblectandi, peccata per mediatoris gratiam remittantur.* Accedit ratio: quia omnis actus humanus accipit bonitatem & malitiam suam per se primò à suo immediato obiecto, ut sit ejusdem bonitatis vel malitiæ, cujus est obiectum: sed delectatio morosa voluntaria est verus actus humanus, cujus obiectum est res vel operatio formaliter mala: ergo omnis ejusmodi morosa delectatio ejusdem malitiæ peccatum est.

Dicitur II. *Pro ratione materie*: id est: delectatio morosa est peccatum ejusdem speciei cum peccato cogitato, ut proinde in confessione semper explicandum sit obiectum cogitatum, de quo quis delectatus fuit, quoad speciem & numerum. Sed nunquid etiam quoad circumstantias? R. cum communi & recepta doctrina apud Azorium l. 4. c. 6. q. 3. & Sanchez l. 1. moral. c. 2. n. 11. ita distinguendum esse: quando delectatio morosa fertur in obiectum secundum totam ejus malitiam, ita ut ipsæ etiam circumstantiæ directè volitæ & intentæ sint, utique necessario explicandæ in confessione erunt circumstantiæ obiecti, tanquam obiectum parziale: ut si v. g. delectatus es in cogitato parricidio, vel fratricidio: in cogitata copula cum conjugata, consanguinea, moniali &c. quatenus tales sunt

sunt; teneberis sanè eas circumstantias explicare: quia tunc delectatio plenam ac integram operis externi malitiam & speciem sortitur, ac proinde sicut in ipso opere externo, ita quoque in ejus morosa delectatione eæ circumstantiæ aperiendæ sunt. At verò quando delectatio morosa fertur in obiectum, non secundum totam suam malitiam, sed secundum partem tantum, ita ut substantia tantum, non autem circumstantia volita vel intenta sit, licet cognita, indirectè etiam volita censi possit; ut si delecteris de cogitata copula cum fæmina apprehensa præcisè ut non tua, minimè autem, ut alteri nupta, consanguinea vel sacra est, sed solum ut formosa, tunc quia non sortitur totam operis externi malitiam, ad speciem simplicis fornicationis vel impudiciæ reducitur, & ideo circumstantias illas explicare necessum haud est.

Dicitur III. *De re mala.* Sive deinde sit mala intrinsecè, sive extrinsecè tantum, dummodo sit formaliter mala & prohibita. Ut si die veneris delecteris de cogitata comestione contra legem, vel in odium legis Ecclesiasticæ. Hoc tamen est discrimen inter rem intrinsecè & extrinsecè malam, quòd quando res est intrinsecè mala, & lege naturæ prohibita (ut fornicatio, homicidium &c.) tunc delectari etiam de substantia actûs secundum se erit illicitum & peccatum: cum enim malitia per se, & ab intrinsecò illi actui insit, non stat delectari de substantia, & non de malitia, nisi per aliquam conditionem possibilem malitia separetur; ut in desiderio conditionatis explicatum est: at verò quando res est solum mala extrinsecè, quia lege positiva

prohibita, *ut comestio carnis, vel cœna in die jejuni*, quia substantia actûs secundum se bona & licita est, licita quoque erit delectatio de substantia talis actus, præcisa per intellectum prohibitionem legis; quia appetitus rationalis malitiam excludit, & appetitus sensitivus illam non attingit, sed in solam tendit comestionem externam secundum se bonam. Alia est ratio, si delecteris de peccato omissionis contra legem positivam v. g. de omissione sacri, aut horarum: in his enim nulla est substantia actûs, de qua posses delectari, præcisâ malitia contra legem. Posses tamen delectari de omissione sacri, abstrahendo à Dominico vel Festo die: de omissione horarum inculpabiliter factâ, quantum ad carentiam illius laboris, eo casu ab omni malitia separatam, uti resolvit *Tamb. l. 10. c. 5. §. 1. n. 2.*

Dicitur IV. *Voluntaria absolutè*: voluntaria, inquam, cum consensu expresso, vel interpretativo, aut permissivo. Delectatio *absoluta*, quæ scilicet nullam habet conditionem excusantem à peccato.

CONFERENTIA CIII.

Quid dicendum de delectatione speculativa ipsius cogitationis rei malæ?

199. **R**ESOLUTIO: Delectatio morosa speculativa tantum ipsius cogitationis vel speculationis rei illicitæ: aut de rei illicitæ modo, inventionem, artificio, ita ut objectum formale & ratio delectandi non sit ipsa res illicita, sed solum rei illicitæ cogitatio vel modus, per se mala non est, secluso periculo labendi in aliam delectationem vel